

PETRES CSIZMADIA GABRIELLA

„VANNAK MÉG CSODÁK MA IS, CSAK ÉSZRE KELL VENNI ÖKET”

BESZÉLGETÉS SZLÁVIK ANTAL PLÉBÁNOS ÚRRAL



Dr. Szlávik Antal hidaskürti plébános neve széles körben ismert a felvidékiek körében. Ez nem véletlen, hiszen Antal atya „nem csupán” a plébániáján teljesít szolgálatot: sokan a Házas Hétvége Mozgalom felvidéki meghonosítójaként vagy magyar nyelvű szentföldi zarándoklatok szervezőjeként, esetleg a nagyszombati érseki bíróság egyházbírójaként ismerik, a hittudományi tanulmányokat folytatók pedig a Magyar Hitoktatási Központ igazgatójaként vagy a kánonjog docenseként találkozhattak vele. Beszélgetésünk során arról kérdeztem Antal atyát, hogyan sikerült a tardoskeddi születésű, papi hivatást választó fiatalembernek ezt a színes életpályát bejárnia, hogyan éli meg a papi, egyházbírói és pedagógusi szolgálatát egyszerre.

■ **Hogyan jutott arra, hogy a papi élethivatást válassza? Voltak-e olyan személyek, akik hatással bírtak erre a döntésére?**

■ Sz. A.: - A papi hivatás ajándéka titok és kegyelem. Titok, mert nem tudjuk, hogy miért éppen azt a fiút hívja az Isten, aki a papságra jelentkezik, és kegyelem, mert csak Isten kegyelmének segítségével tudja valaki ezt elvállalni. Ez a kettő az én életemben is jelen volt: én magam sem tudom, hogy miért éppen engem választott az Isten, de éreztem a hívását. És mennem kellett. A híváshoz kegyelmet is ad az Isten, és ez adja a fiúnak a bátorságot és az erőt, hogy elinduljon az úton, noha nem tudja pontosan, hová visz az és milyen lesz. De bízik az Istenben, hogy ha meghívta, akkor vezeti is őt. Így volt ez énvelem is. Szent András apostolról olvassuk az evangéliumban, hogy először Keresztelő Szent János tanítványa volt. Amikor megis-

serte Jézust, aki eljött Jánoshoz, attól a perctől kezdve Jézust követte. És nem csak ő egyedül követte Jézust, hanem elűjságolta testvéreinek, Péternek is, hogy megtaláltuk a Messiást, és őt is elvitte Jézushoz. Nem tudjuk, mi lett volna Péterből, ha nincs András testvére, és ha András nem viszi el őt is Jézushoz. Ilyen andrások minden pap életében vannak. Elsőáldozó korom óta ministráltam, és figyeltem a plébános urat, hogyan végzi a szentmiséket. Már akkor megtetszett nekem Jézus szolgálata, a hívek Jézushoz vezetése. Nagyon jó plébánosunk volt, Drozdy Gyulának hívták – ő volt az én példaképem, az egyik meghatározó személy az életemben. Tardoskedről, ahonnan származom, sok papi hivatás születik, és én gyerekként már láttam az idősebb testvéreimen, hogyan lesznek pappá. Különösen meghatározó volt számomra Simek Sándor példája, akivel barátok voltunk. Rajta láttam, hogy mit kell tenni annak, aki pap szeretne lenni. Először érettségit kell szerezni, és aztán lehet jelentkezni a Teológiai Fakultásra. Én is ezt tettem. Hálás vagyok az én andrásaimnak, akik hatottak rám, és segítettek abban, hogy én is kimondjam Jézus hívó szavára az igent.

■ **A teológiai végzettség megszerzését követően hol teljesített szolgálatot? Milyen kihívásokkal kellett ezeken a helyeken szembenéznie?**

■ Sz. A.: - Pappá szentelésem után két évig voltam Érsekújvárban káplán. Érsekújvárban nagyon erős lelki élet volt akkor is, sok lelki tennivaló akadt, és gyakran elfáradtam a lelkipásztori munkában. De ez kellemes fáradtság volt. Sokat tanultam ezen a nagy plébánián a lelkipásztori munkát illetően, hogy majd ha önálló plébános le-

szek, ezeket a tapasztalatokat tudjam érvényesíteni. Első plébánosi helyem Szentantal-Bacsfa volt, amely a felvidéki magyarság legnagyobb búcsújáró helye. Kicsi, de annál nagyobb jelentőségű falu ez, mivel ott őrzik a Szűzanya könnyező kegyképét. Ahogy odakerültem, rögtön a búcsúk szervezésének feladatával találtam szemben magam, ami a kommunista időkben nem volt veszélytelen dolog. Az állami hatóságok szerették volna visszaszorítani a búcsújáró hívek számát, viszont a Jóisten segítségével sikerült a zarándokok számát évről évre növelni. Olyannyira, hogy már nem fértek be a templomba. A Szűzanya búcsúját szeptember 8-án, Kisboldogasszony napján ünnepeltük Szentantalon, de a 89-es fordulatot követően megindítottunk egy másik búcsúnapot, amely régebben létezett: ez pedig a kegykép könnyezésének évfordulója, június 19-e lett. Ezt a két búcsúnapot ma is tartják a kegyhelyen. Megtarthattuk a szabadtéri szentmiséket, és öröm volt látni a tömeget, akik eljöttek a Szűzanyához. Hét évig voltam plébános Szentantalon. Ezután, 1993-ban Magyarbélre kerültem plébánosnak. Magyarbél közel van Pozsonyhoz, és a főváros hatása nagyon érezhető volt a híveken is. Az idősebb generáció még magyarul beszélt, igényelte a magyar szentmiséket, a fiatalabb generáció, amely már szlovák iskolába járt, jobban fejezte ki magát szlovákul, és a szlovák szentmiséket látogatta. Itt a fő feladat ennek egyensúlyba tartása volt. 1998-ban kerültem Hidaskürtre plébánosnak. Ez a plébánia azért igényes, mert a hozzá tartozó két filiális, Vízkelet és Feketenyék lélekszámban ugyanolyan nagyságrendű, mint az anyaegyház. Mind a három községben egyformán



igénylik a plébános szolgálatát, és olykor nem könnyű igazságot tenni, hogy a hívek igényei ne sérüljenek sehol sem.

■ **Akik ismerik Önt, jól tudják, hogy nemcsak a hívek lelki életével törődik, hanem az Isten házára, a templomokra is nagy figyelmet szentel. Nem véletlenül nevezik „templomújító papnak”...**

■ Sz. A.: - Amikor Szentantlra kerültem plébánosnak, a kegytemplom nagyon rossz állapotban volt. De nem voltak jobb állapotban a filiális templomok sem Nagyszarván, illetve Tárnokon. A templomatyák rögtön azzal fordultak hozzám, hogy szeretnék megjavítani a templomokat. Amikor a tárnoki templomba először bementem, láttam, hogy a szentély fala keresztben olyannyira meg van repedve, hogy a nyílás is látszódik. Megtudtam, hogy előttem egy másik paptestvér is jelölt volt erre a plébánosi helyre, de amikor meglátta a tárnoki templomot, azt mondta, hogy olyan, mint az istálló, és ő ide nem jön. Én meg azt mondtam, hogy Jézus is istállóban született, és az istállót átalakítjuk szép Isten házává. És elindultak a nagy templomjavítási munkálatok, mindhárom templomot restaurálás alá vettük. Megújult a szentantali kegytemplom tornya, tetője, külső falai, orgonája, ami negyven évig nem szólt előtte. Morva orgonajavítókkal olyannyira sikerült helyrehozni az orgonát, hogy koncerteket lehet rajta játszani. Az első koncertet Szabó Imre orgonaművész adta, aki gimnáziumi évfolyamtársam volt. A kegyképet új állványzatra tettük, amit búcsúkor elektromos motor emelt fel az oltár fölé. Hasonlóan sikerült a nagyszarvai és tárnoki temp-

lomot is helyrehozni. Ami korábban istállónak nézett ki, azt az Isten segítségével és a hívek adakozásából sikerült gyönyörű templommá varázsolnunk. Amikor a hidaskürti plébániára kerültem, hasonló templomjavítási munkálatokba kezdtem. Kívülről-belülről megjavítottuk a plébániatemplomot és restauráltuk az orgonát. Vízkeleten a templom belsejét szépítettük meg, restauráltuk az oltárokat, kifestettük a templomot, és a régi ablakok helyére új ólomüvegablakokat helyeztünk. Feketenyéken volt a legrosszabb állapotban a templom. A statikus szerint a torony életveszélyes volt, bármikor ledőlhetett, ezért komoly munkálatokra volt szükség. Itt is külső-belső restaurálásra és az orgona megjavítására vállalkozunk. Ma már öröm misézni mindegyik megszépült templomban.

■ **A templomok felújítása mellett a helyi lelki élet fellendítése is a szívügye. Ezt a munkáját a fiatalokra való odafigyeléssel kezdte. Meséljen a lelki túrákról és a hittanos napok szervezéséről!**

■ Sz. A.: - Az ún. lelki túrák szervezésébe Puss Sándor atyán és a KIK-eseken keresztül kapcsolódtam be, ők szólítottak meg, hogy vállaljam egy-egy csoport vezetését. A lelki túra fogalma a lelki gyakorlat és a turisztika ötvözeteként született meg, vagyis olyan túrázásról volt szó, ahol menet közben pihenőket tartottunk, elmélkedéseket végeztünk, esténként szentmisét mutattunk be. Nagy élmény volt számomra ez, mert előfordult, hogy meg nem keresztelt fiatalok is csatlakoztak közénk, és itt indult be a megtérésük. Volt egy nagyon érdekes eset, amelyben szemmel láthatóan éreztem az Isten kegyelmét. Egy al-

kalommal a vallásos fiatalok csapatához szegődött egy pozsonyi fiú, aki nem volt megkeresztelve és nem volt hívő. Nagy hegymászó volt, és gerinctúrára készült a Tátrában. Egy napra hozzánk szegődött, kíváncsiságból, hogy megnézzé, mi az, amit mi csinálunk. Túrázás közben sikerült vele lelki beszélgetéseket folytatnom. A fiú a csoporttal töltötte az éjszakát. Másnap a reggeli után el akartuk őt búcsúztatni, amikor kijelentette, hogy velünk marad. Az egész túrát velünk töltötte, nagyon érdeklődő volt, és valami megindult benne, ami aztán növekedni kezdett, mint a pici mustármag. Amikor hazajöttünk, rá egy hónapra megjelent nálam a magyarbéli plébánián, bejelentette, hogy szeretne megkeresztelkedni, és kérte, hogy készítsem őt fel. Rendszeresen járt hozzám, majd a kívánságára Tátrában, a csorbatói templomban kereszteltem őt meg sok fiatal jelenlétében. Ebből a közösségből választott párt magának, szentségi házasságot kötöttek, és szép családi életet éltek. Később az Úr ismét beleszólt az életébe, súlyos betegséget kapott, és hamarosan eltávozott közülünk. A temetése is megdöbbentő tapasztalat volt mindannyiunk számára, mert éreztük, hogy Lacit az Úristen vezette a hitre és az Egyházba, hogy keresztény férj és családapa lehessen, majd az Istennel és embertársaival kiengesztelődve, tiszta lélekkel távozhasson az örök hazába. Ami néhány évvel ezelőtt lehetetlennek látszott, az kegyelmi valósággá vált. Vannak még csodák ma is, csak észre kell venni őket.

■ **Ezek a csodák az ún. hittanos napokon is megmutatkoztak?**

■ Sz. A.: - Igen, ma már az is csodának tűnik, hogy voltak olyan évek,

amikor száz-százötven gyerek mutatott igényt egy közösen töltött jutalomkirándulás iránt, és válogatnunk kellett a gyerekek közül, kik azok, akik a leginkább megérdemlik a jutalmazást. A hidaskürti plébánián szerveztünk ilyen hittanos napokat a legjobb hittanos diákjainknak. A nyári szünet idején egy napra útra keltünk, hol kerékpárral, a természetbe kirándulva, hol autóbusszal, egy-egy szép helyet megtekintve. Ilyenkor ifjúsági szentmisét tartottunk, a gyerekek meggyóntak, megáldoztak, majd jöhetett a közös játék, sokféle vetélkedő és kincskeresés, és végül az egész éves szolgálatok jutalmazása. Eme napok megszervezésében nagyon jó munkatársaim voltak, akik nélkül ezek az örömteli napok nem jöhettek volna létre.

■ **A helyi közösségek szolgálatán túl meghatározó szerepet tölt be az egész Felvidéket felölelő Házás Hétvége Mozgalomban. Hogyan találkozott ezzel a mozgalommal, és mi a küldetése a közösségnek?**

■ Sz. A.: - A Házás Hétvége Mozgalommal Magyarországon ismerkedtem meg Pati Ferenc premontrei atyával együtt, még amikor szentantali plébános voltam, ő pedig a szomszéd plébánián, Egyházgellében teljesített szolgálatot. Sokat beszélgettünk arról, hogy nagyon sok a válás, és valamit kéne tenni annak érdekében, hogy a családokat megerősítsük. A házás hétvégét megismervén örömmel állapítottuk meg, hogy ezt kerestük. Ez a mozgalom segíteni tud a házaspároknak, hogy megerősödjön a házasságuk, és megelőzőként szolgál a válásokkal szemben. Hamarosan áthoztuk a mozgalmat hozzánk, és 1995-ben Szentantal-Bacsán már önállóan beindult a házás hétvége a felvidéki magyarság körében. Azóta is nagyon áldásos tevékenységet fejt ki ez a mozgalom. Azok a párok, akik bekapcsolódnak ebbe a közösségbe, havonta találkoznak, és egymást is erősítik és buzdítják, hogy érdemes jó házasságban élni, érdemes a család egységét őrizni és a családi szeretetet tovább adni a gyermekeknek. A gyermekeknek joguk van arra, hogy a szüleik szeressék egymást. Szükségük van édesapára és édesanyjára is egyaránt, hiszen a családban készülnek fel arra, hogy egykor majd ők is családot alapítsanak. A szülők

mintája meghatározó számukra. Ha jó mintát kapnak, megvan a remény arra, hogy ők is boldog családi életet tudnak élni. Ezt látom a legjobb prevenciónak a válások ellen.

■ **A család, házasság fontossága abban is megmutatkozik az Ön életében, hogy házasságjogból szerezte meg a doktorátusát, és egyházbírói tevékenységet folytat. Milyen feladatokat lát el egyházbíróként?**

■ Sz. A.: - A Házás Hétvége Mozgalom megelőzőként szolgál, de sajnos sok házaspár kerül olyan helyzetbe, hogy a baj már bekövetkezett. Megtörtént a válás, új házasságot szeretnének kötni vagy már kötöttek is polgárilag, de templomban nem tudják megkötni, mert az első házasság Isten és az Egyház előtt továbbra is érvényes. Minden egyházmegyében működnek egyházi bíróságok, melyek általában a megkötött házasság érvényességét vizsgálják a beadott kérvények alapján. Amikor a válás után valaki szeretne szentségi házasságot kötni mással, és felmerül a gyanú, hogy az első házassága érvénytelenül volt megkötve, egyházi bíróságra adhatja az ügyet, és kérheti a házasság érvényességének megvizsgálását. Ez egyházi bírósági peres eljárás. Huszonegy éve dolgozom egyházi bíróként a nagyszombati érseki bíróságon, és sok esetben sikerült segíteni az ilyen bajba került pároknak, hogy újra egyházi házasságot köthessenek, miután a bíróság érvénytelennek nyilvánította az első házasságkötésüket.

■ **A plébánosi és egyházbírói szolgálat mellett pedagógiai munkát is végez, több helyen és szinten tanított, tanít máig. Milyen állomások határozzák meg tanári pályáját?**

■ Sz. A.: - A kilencvenes évek elején a Magyar Hitoktatási Központ igazgatója voltam, ekkor szerveztük meg a három éves hitoktatói képzést azoknak, akik hitoktatók szerettek volna lenni. A fordulat után, amikor az iskolákban szabadon lehetett hittant oktatni, hitoktató-hiánnyal küszködünk. A lelkiatyák nem bírták egyedül ellátni a hitoktatói szolgálatot, szükségük volt segítségre, hitoktatókra. Azóta se volt Felvidéken magyar nyelvű katolikus hitoktatóképzés. Szerettük volna ezt már többször bevezetni egyetemi szinten is, dolgozunk rajta, remény-

kedünk benne, hogy egyszer sikerülni fog. A Hitoktatási Központban végzett munkámat követően néhány évig kánonjogot tanítottam a Kánonjogi Intézetben Budapesten és az esztergomi Hittudományi Főiskolán. Nagyon szép szolgálat ez is, amikor a szaktudásomat tovább adhattam az eme tantárgy iránt érdeklődőknek. Jelenleg a plébánián belül tanítok hittant. Fontosnak tartom, hogy a gyerekek ne csak a templomban találkozzanak a pappal, hanem az iskolában is. Innen lehet aztán a gyerekeket a templomba is elvezetni. Hála Istennek, a plébánia magyar iskoláiban a gyermekek száz százaléka jár hittanra.

■ **Karácsonyra készülődve kínálkozik a kérdés: hogyan éli meg egy lelkiatya karácsony ünnepét?**

■ Sz. A.: - A karácsony a legszebb ünnep. Meghitt ünnep, a szeretet ünnepe. Isten megelőzőt bennünket a szeretetben, a legnagyobb ajándékot adta nekünk, amikor elküldte Szent Fiát, és Jézus Krisztus megszületett Betlehemben. Ilyenkor mindenki igyekszik kicsit jobb lenni, elteni szeretettel és kisugározni a szeretetet családtagjaira. A papnak nagy élmény látni a híveket, hogy komolyan törekednek erre. Karácsonyra nagyon sokat elvégzik a szentgyónást, hogy aztán áldozhassanak, és Jézus megszülethessen az ő szívükben-lelkükben, családjaikban is. Nagyszerű látni, hogy megtelnek a templomok, hallani a gyönyörű karácsonyi énekek felcsendülését. Nagy öröm a plébánosnak együtt ünnepelni a híveivel a szeretet ünnepét. Ilyenkor hálát adok az Istennek azokért, akik eljöttek, és kívánom, hogy bárcsak mindig karácsony lenne, és ez a karácsonyi hangulat kitarzana egész évben. Az ünnepek alatt érezhető Jézus valóságos jelenléte az emberek szívében, lelkében, az emberi kapcsolatokban. Kegyelemteljes ünnepeket kívánunk egymásnak, és a legtöbben ezt őszintén és komolyan is gondoljuk. Mindenki megvan a vágy, hogy szeretetben szeretne élni, Istennel szeretne élni. És ez a legjobban karácsonykor látszódik az embereken. Ezért szeretem nagyon ezt az ünnepet.

■ **A Katedra folyóirat nevében kívánom, hogy ez a szép karácsonyi élmény mindannyiunk szívében megszülessen. Köszönöm a beszélgetést!**